

„ЗАСТАВА“ излази трипут у недељу, средом, петком и недељом.

Цена је на годину 12 фор. на по год. 6 фор. на четврт године 3 е. на месец 1 фор. а. вред. за Аустрију, а за Србију на годину 120 гроша на по год. 60, а на четврт године 30. гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по лични врста, које из гармонта баузимају, а за сваку врсту плаћа се увек по 6 нов., за жиг увек по 30 н. Доноси се шаљу уредништву, а предлата и огласи администрацији „ЗАСТАВА“ у Нови Сад, у кући број 858. код „златног једнорога.“

Број 103.

У Новоме Саду у петак 4. септембра 1870

Год. V.

У НОВОМ САДУ 3. септ.

Још никакве мене у дневној политичкој ситуацији, ни са које стране, што би дало основа нади, да ће се обуставити крвави рат, који ево већ два месеца, троши најбољу снагу, два најобразованија народа у Европи. Француска изражена прикупља сву своју снагу, да се до последњег човека бори за своју самосталност, за целокупност своје државе, коју хоће непријатељ невин да сатре и распарча. Немачка је војска до сад већ пред Паризом, јер вести од пре три дана, веле, да су немачке предстраже биле шест миља удаљене, од париских утврђења, а како се краљ Вилхелм, или боље рећи генерал Молтке, мора држати овог стратешког правила; да непријатељу не треба дати времена после пораза да се опорави, — то је немачка војска већ морала до сад стићи под Париз. За два три дана сва ће се сустићи и смести, а после тога одмах уастрошће оледоваће нападај на „прву“ светску варош. Топовска вриад започеће варварским начином уништавати плодове које је тако рећи, цело човечанство кроз неколико векова прикупљало и еместало у Париз. Зар то није најжалоснија проишја на данашњи век, на културу, којом се толико разбацују надути „културтрегери!“ И Европа ипак ћути, не миче се. Европски кабинети, један за другим, тек формирају „покушавају“ говорити надутим победитељу да се обустави то варварско проливање крви и опустошење земље, а он их одбија с тим, да ће се о миру тек онда моћи проговорити реч, кад он уђе у Париз. Руски цар такође „обриче“ да ће се целим својим „личним“ утицавом потрудити, да пруског краља приволе на мир. Из свега се види, да монархијом у Европи, не само да није неправдо, него на против да јој је још угодно, и да се радује томе, да француска република подлегне под ударцима але коби, коју јој носи монархијом Немачка. У интересу монархије, у интересу династија лежи, да се република француска сатре, с тога се ни са које стране, не дижу одлучни гласови, и не чине обилни кораци, да се обустави даље проливање крви. Француска стоји сама, према снажном, славом опијеном непријатељу, и само је уз њу морална снага просвећене Европе. Физичну снагу за сад само у себи мора тражити где је и наћи може. Америка истина стоји са својим симпатијама уз Француску, што је врло велики добит, кад се узме нарочито форма у обзир, у којој је посланик североамериканске владе ту симпатију изјавио, с погледом на ногу посланика исте државе у Берлину, у којој се вели: да североамериканска влада, не може даље трпети, да се потире једна држава, која је с њоме по уставима сродна. Ова изјава североамериканске владе, може учинити обрт у правцу данашњих догађаја, и ако се не може узети, да ће северна Америка одмах и оружано снагом стати уз Француску.

Међу тим, републиканска влада учинила је све могуће припреме, да се Париз што дуже одржати може, како би се за то време, док непријатељ напада на варош, могао сав остали народ још организовати да непријатеља из земље истера. Генерал Троши, који је обећао, да ће Париз као град какав утврдити, у своје предузећу не обзире се ни на што. Шуме и паркове око Париза заповедио је да се спале, како неби непријатељ могао у њима наћи заклона. Ова је мера већ извршена; војске је толико на окуду, да у париском становништву најпотпуније уверење влада, да непријатељ није у стању ући у Париз. По најновијим вестима, до данас су пет корова војени потпуно организовани. И тако је за први мах све спремно, да се непријатељ под Паризом задржи. То је што се тиче саме одбране главне вароши. Изнутра пак република се јако учвршћује. На прокламацију републике, народ је изјавио готовост своју на принашање највећих жртава за одбрану отачбине. Закони који потиру сваки траг дезармира а утврђују републику, сваки час излазе; развијена је на све стране највећа делатност. Депутација журналиста француски понудила је влади у овом опасном добу своју услугу, и захтевала је од министра спољних послова, да им даде инструкције, на који начин најбоље могу послужити отачбини. Армијеског париски управо је писмо на сво свештество француско, којим их позива да буду прво Французи, на онда тек свећеници.

Сагласност је дакле целе Француске у одбрани отачбине потпуна и нераздељна.

Дипломатија, као свагда, тако и сад поклонила се „свршеном чину“. Један брвојав из Париза јавља, да је цело дипломатско тело, било код Жил Фавра, да му као министру спољних дела учине званичну посету.

Из Италије долазе вести, да је краљ заповедио да војска прелази границу папине државе, и да иде право на Рим. На неким местима хтеле су се папине чете одупрети улазку талијанске војске, али је папа издао налог, да се не стаје на пут томе предузећу. Он пак сам науио је протест поднети против заузимања Рима. Званичне пак талијанске новине доносе документе, који доказују потребу, да талијанска војска поседне Рим. Краљ пак обећао је да ће чувати (!) интересе папине.

До који дан пак ће папина светска власт стојати још само као спомен у историји!

Русија је опет јако извела на видик свој пријатељски одношај према Прусској, односно Немачкој. У руским владиним журналима исто се тако напада на француску републику, као и у пруским. Да се и од стране двора изрази што јача свеза са Немачком, дао је руски цар принцу Лудвигу дармштатском, орден светог Ђурђа, чим се хоће да награди јунаштво војске тога херцега. Ово ће бити довољно, да претвори радост аустро-угарских политичара у жалост, јер пре два три дана докопаше на ове стране, како се Пруска отуђује од Русије, а то је згодан момент, да Аустро-Угарска ступи у савез с Пруском против Русије. На ту жељву су се све могуће користи из таквог савеза по Аустро-Угарску по журналистици њиховој разлагале. Сад као да ће ово двоје бити довољно, да те политичаре сузбије у љску, из које беху пружили рогање своје.

Поред догађаја на бојној арени, сасвим се губи вредност процеса консолидовања, тако зване уже Аустрије, или цицелијате. Влада Потшкова никако не може да изведе дело „поравнања“. Рајхорат ће се као што се вели, 2. ов. м. састати и без Чеха, а преса станка влада ће наименовати силесију чланова са „личним гласом“ којима мисли у овој рајхоратској сесији за себе створити већину.

ПЕТА ОМЛАДИНСКА СКУПШТИНА.

4. седница 29. августа.

(Свршетак.)

Пошто је одбачен предлог за преустројство, узму се у претрес из предлога о „организацији омладине“ 4., 5., 7. и 12. тачка.

Илија Вучетић противан је томе, да годишњи одбор установљава местне одборе, јер ако год. одбор ништа не уради онда заостаје сав рад омладински, а и противан је и с тога, што се тиме уаваља централизација. Он предлаже, да почем у уставу нема спомена о месним одборима, да се са 4. тачком споји 3. тачка и да се по томе ова одлука донесе: Ради извршавања омладинских послова установљују се у појединим местима местни одбори који су дужни, да прикупљају чланове омладине итд. као у 4. тачки.

Каменко Јовановић зато је, да годишњи одбор установљава местне одборе јер овако морају местни одбори правити за себе штатуте почем их власт неће трпети кад се својом иницијативом организују а кад их одбор годишњи установљава онда то чини на основу већ потврђених штатута. Он се, вели не стиди бити наименован члан местна одбора. (Живно.)

Др. Ненадовић је за именовање одбора из тог разлога, што се поједини чланови без позива врло тешко састају на рад.

Гавриловић иште да постојеће дружине буду местни одбори.

Ј. Бошковић жели, да се месни одбори брину за чување здравља и неговање рањеника у време рата, и позива се на рат у Америци, до је њима више од половине опасан живот помоћу друштва, које се организовало за неговање рањеника, па вели, тако исто бива и сада у немачко-француском рату.

Коста Бошковић доноси овај предлог: Ради извршавања омладинских послова скупштина бира главни годишњи одбор, а чланови омладине стараће се за образовање местних одбора, који ће у тесној свези стајати са го-

дишњим одбором и скупштини за рад одговорни бити.

Алек. Радовановић доказује, да је о свему томе било говора у Бечкерек, да он неће да годишњи одбор именује чланове местна одбора, али да неваља ни чланови омладине да буду као чланови источне конфедерације, који једнако чекају да их позову да раде. Даље пита брата Јову Бошковића нашто је друштво за неговање рањеника, кад је купљена Босна. Ненадовићу одговара, да нисмо ништа радили, док смо ишли за попови, па смо се ослањали да они ради, а сад то већ боље иде. Говор је његов, као обично, слатким смејом пропраћен.

Алек. Сандић подноси писмен исправак који гласи: Главном одбору у дужности је, да око тога настоји, да се склапају местански одбори, где се год то ужоже. При гласању прими се предлог Вучетићев са додатком Јована Бошковића.

Тачка 5. прима се. Тачка 6. одбацује се. При седмој тачки пошто су многи чланови говорили за, а многи против, а неки опет захтевали, да се претрес овог предлога одгоди и споји са претресом предлога о обнови чланова уопште, закључи скупштина већином гласова да се ово последње учини.

Чита се тачка 12.

Миша Димитријевић иште пре свега разјашњење, да ли се под „прихода разумева“ камате од главнице или „главнице са каматом заједно.“

Др. Свет. Милетић разјашњује као члан одбора, да се под „прихода разумева само“ камате али не главнице.

Др. Миша Полит вели, да сама реч фонд каже, да се само камата разумети може.

Свет. Марковић подноси исправак: „на образовање једног централног покретног фонда.“

Панта Поповић даје овај исправак: „да се води евиденција чланова, па да се разредом на чланово помаже онима, који страдају за начела омладине.“

Каменко Јовановић разлаже да је овај предлог против устава омладинска. (Доказује се да није.)

Алек. Радовановић доноси исправак, да се купе придови по седима беседама и т. д. па да се тако помаже и т. д.

Сава Рајковић вели да је горњи предлог измиштан с тога, што се такве помоћи далале и досад из фонда омладинска, као што у извештају стоји да је Владан Ђорђевић у име помоћи 50 фор. добио.

Милян Јовановић исправља тај предлог овако: да се једна извесна свота може употребити за оне чланове и т. д.

Већином гласова прима се предлог са тим разјашњењем, да се под „прихода разумева“ чиста прихода т. ј. кад се све друге омладинске потребе подмире заједно са каматом.

Председник изнаша писмен предлог Владимира Јовановић на коме стоји, да пре свега треба да дође на дневни ред и пита скупштину да ли га за хитна прогласава. Скупштина решава, да се овај предлог тек онда на дневни ред стави, кад се сви на дневни ред стављени предлози исцрпе.

Пошто се још други предмети оставе председнику, да их кад за згодно нађе на дневни ред стави, распусти се скупштина и закаже се продужење у три часа после подне.

5. седница 29. авг.

На уречено време после подне икупе се чланови и председник отвори скупштину. Пошто су оверовљени чланови, који су се после подне пријавили буду прочитани поздрав, који гласе:

Панчево. Омладини српској у Нови Сад. Револуција духа српског у колу републиканске социјално-демократске омладине српске против конзерватизма у политици, просвети и привреди посвећујем снагу и живот свој и желим сретан рад. Панчевац.

Бела Црква. Омладинском одбору у Нови Сад. Сретан рад браћо! Мета за којом тежимо није далеко. Зато само сложено напред, па ћемо ако бог да, моћи оскоријем уживати обилати плодова нашега ревнога рада којег омо роду својем на жртвеник принели.

Белоприванско српско певачко друштво. Москва. Омладинској скупштини у Нови Сад. Честитамо ти скупштина омладини успо-

мену, натраје узор омладина те пелагичка браћу Перовиће наприједима једино на освету. Филиповић.

Арад. Уједињеној омладини у Нови Сад. Честитој браћи жокрон поздрав. Миља браћо! Бесном оркану „помоћу науке“ ваља супрот стати. Напред роде. Миљева Лазарева.

Београд. Омладинској скупштини у Нови Сад. Здраво да си узданицо и переходнио српска, и храбро корачај напред за срећу и напредак драгог ти васцелог Славенства. У име омладине богословске, Вуле Костић, Димитрије Нешић.

Нови Бечеј. Омладинској скупштини у Нови Сад. Ви браћо скупљена бливу бедома Дојина Петра, знајте, да ваш рад у напред одобравамо, ад наша света ћирилица, дрвени чувар свега, што је Србину најдражије, у кој лежи спасење наше. Ко њу дирне, дира наш живот. Ал живила браћа на дивану. Живно наш брат посланик Милетић. Врањевчани: Исак Главаш, Јоца Влашкалин, Стева Бранковић, Илија Пандуровић.

Ови су поздравни бурним усклицима пропраћени. Затим стави се поново на дневни ред предлог Гиге Гершића и Каменка Јовановића с питањем о начелу обвезе на претрес.

Предлагач Гига Гершић, вели да устан није сметао раду омладинском али да није било довољно воље за рад, с тога држи, да је нужна обвеза, која би накладала вољу. Обвеза није противна слободи, ако ко мисли радити, он се својесвољно обвезује и хоће своју реч да испуни.

Председник примећује, да би морао у том случају устав мењати.

Сандић је противан предлогу јер у њему увиђа целање омладине почем се ту хоће неки елите омладине да створи. Обвеза је, вели, излуворна, јер може ко једне године не доћи на скупштину па ко ће га контролисати, а друго сваке године долазе нови чланови, па се никад незна докле је члан и по том докле је обвезан.

Јован Бошковић примећује, да ће се тим одбити од омладине они, који су на другом пољу стекли заслуга за омладину. Ту ће се добити количина, али не каквоћа. Преко читаве године може један члан ништа не писати, па кад дође крај године пред омладинску скупштину, он ће на брзу руку написати два чланка и тако ће уредништво листа „Младе Србадије“ имати у једно време много чланака а у друго можда ништа.

Миљивој Топонарски доказује, да нису исцрпљени сви послови омладински, па по томе онај, који се стара за предавања, беседе и т. д. неби могао бити члан. Кад се неможе јасно прецизирају, онда није потпун предлог. Осим тога омладине је раздељена на одсек, па до нека се у одсецима одређује. Књижевни одсек већ је и сам одредио неке обвезе за своје чланове.

Др. М. Јојкић говори за обвезу, и напомиње како многи секундарне и терцајаше ђаци, и у опште ђаци, који нису кадри ни себе провести кроз овај свет којекрак пишу, а са обвезом дошло би се до бољих списака.

Бож. Вујић такође је за обвезу, јер то је спекулација платити само два форинта, па доћи на скупштину и ту оне који раде контролисати и судити им, тим се подрађује нерадња, а не радња.

Радовановић неће касте, јер то је раздељење на кате, ту би само господа били они што пишу, а зукара, она се неби смела показати.

Риста Телечки је против обвезе, јер тим би се направило неко књижевно друштво. Замера М. Јојкићу, што вели, да само ђаци пишу, и доказује, да је то баш хрђав знак, за оне, који ишају из школа, јер ђаци бар пишу колико могу, а они не раде ништа.

Илија Вучетић. Признаје да захтев предгласа има основа, али да начин изведења није практичан. Како ће бити и. пр. кад дођемо на скупштину, до ће седети чланови радници и помагачи и неће ли ови последњи сметати гласању. Он налази довољно јојемства за рад у оном што Миљ. Топонарски напомену. У књижевном пољу највећи је недостатак а за то има у књижевном одсеку помоћи. Ако никог неможемо натерати да се упише у књижеван одсек, како ћемо га натерати, да се упише за раденог члана.

22. августа. Ovo ће се обавити на земљишту које поред реке Маса до Игема граничи, како би се француски официри немачким комесарима заједно са заробљеним француским трупама предали, који ће тада своју команду својим подофицирима уступити. Штабални лекари без изузетка остаће ради неговања рањеника.

Френоа 2. септ. (21. авг.) 1870.

Ћ. Молтке, гроф Вимпфен.

— Један извештач „П. Лојда“ донео је опширнији опис догађаја; који су се ноћу између 22. и 23. и дану 24. у Паризу збили, кад се разнео глас, да се Наполеон са остатцима Мак Махонове војске у Седану предао. Кад се светина, пише исти, у суботу ноћу око 10 часова од палате Троши-а кренула и пред палату Бурбоноку стигла, захтева је да Гамбета напоље изиђе. Овај се укаже и од прилике рече ово:

„Господо моја! у часу, кад је поглавар државе ропства допао, морамо достојним држањем показати, да су ова она подметања, која се нашој страници подмишу, само гола обмана. Сада пак може само још о народу говора бити; ствар је пак народа, над свим се узвисити, да би победама опијеног непријатеља из француске земље истерати могли. Показимо Европи, покажимо свету, да револуција и патриотизам свагда једну и исту цел пред очима имају. Париз не чува само у својим рукама добро земље, него и светињу француске револуције.“ Кад је говорник са ускликом: „Живео Гамбета!“ прекинут био, одговори он са муњанском енергијом: „Не“, господо моја, не кличите „Живео Гамбета“ или ма која други муж. У овом тренутку сме само један усклик из француској провиј захорити се: „Живела Француска!“ Бурно одобравање одава се овим гордим речима. На општи захтев светине, да се Наполеонова династија са француског престола збаци, рече Гамбета даље: „Господо моја! Браћам се сада мојим друговима, и закључем вам се, да не ће ноћ или највише половина сутрашњег дана протећи, а да не донесемо закључке, који ће француског народа достојни бити. Али ипак не смејемо се показати, кад да су спољни догађаји на нас упуљива имали. Молим вас дакле, да се разиђете. Не пречите улазак у дворану законодавног тела.“

Седница законодавног тела отворена је била око полак два часа после поноћи. Председник Шнајдер читао је држћућим гласом ове на хартији одломком написане речи:

„Господо заступници! Данас с вечера стиже ми обилна и жалосна вест. Ја сам одма комору позвао, као што ми то према истој, према варду и дужности беше. При том ме је само једина мисао руководила, коју ми је велики број мојих другова спробиштио. У овако мучним околностима немам никакве одговорности, него једину дужност, да вас овамо сазовем. Дајем г. министру рата реч, да у јучерањој седници донесено своје изјасњење допуним.“

После ове речи наста мртва тишина. Ђенерал Паликао пошло се на говорницу: „Господо заступници,“ рече он, „мени је најтежа вадаћа у део пала, да вам потврдим оно, што сам јутрос већ у мојим речима наговестео. Полудавачне вести постадоше званичне. По тродневној јуначкој борби наша је војска на Седан потиснута и тамо од много веће непријатељске војске тако опколена и затворена била, да се предати морала. Цар је заробљен. Немогуће нам беше, нами министрима, одма до каквог закључка доћи, почем неимадосмо времена, да се између себе споразумемо. Зато предлажем, да комора своја већања одложи.“

Овај предлог као што је већ познато не буде усвојен.

сада добивати најновије мустре и слике за вашу гардеробу и тоалету? Париз је за вас затворен и непријатељима опколjen, царица Елзбетта је отишла на „дустраје“ у Велжиску, хоћу рећи у Белжиску; цар Наполеон изјављује у новинама својим поштосаваним муштеријама, да више не располаже са дивјама људским главама и дубеницама, јер је већ оубрао бостан; а народ француски виче: Наполео он! Ромфор је унео своју „февер“ у Париз, и постао је „помирљив.“

Али немојте се плашити. Париз има већ и у орлеану достојних заменика. Ако се улога, коју је до сада Париз што се тиче моде играо, буде путем конкурса раздала, ја ћу с частом савешћу препоручити Нови Сад; та и тако има Нови Сад већ и свој јаван орган за ширење најновије „париске моде.“

Кад сам се већ пустио у тако важан разговор о рату, нека ми се допусти, да споменем још неку особиту челу рата, сирјеч неслоте, у нашем животу, а то је неслота у друштвеном животу.

Поштоване госпође и госпођице, што су се вечерас овде окупили, неће ми хтети веровати, да има код нас Срба и таквих места и вароши, где међу кућама таква неслота влада, да колико год гласна у вароши има, толико има и партија. Ратови, који се ту још и ве мање важном повода, него што је ступање кнеза од Хохенцолерна на шпанолски

За њим устане Жил Фавр, и у подужем, обилном и јевровитом разлагању, које је левица бурним одобравањем пратила, поднесе овај предлог, да се Наполеонова династија са француског престола збаци: Чл. I. Луј Наполеон и његова династија лишавају се свију права, која су им по уставу припадала. Чл. II. Избраће се једна комисија из .. чланова (којих ће број комора означити), којој ће поглавита вадаћа бити, да обрану до крајности продужи и непријатеља из земље истера. Ч. III. Ђенерал Троши, као главни заповедник Париза потврђује се.

То су догађаји, који су се ноћу између суботе и недеље збили.

Седница сената отворена је у недељу око четврт на 1 часа после подне. Рујер је председвао; већина сенатора и сам архиепископ парижки, беху на окупу. Пошто се записник прошле седнице прочитао, заште сенатор Шабријер рече, и рече: „Да је цар победио, то би га ја и сваки други с ускликом поздрављао; али је он часно побеђен, и зато опет и данас ускликом: „Живео цар!“ И Рујер викну: живео цар! и неки извештач део сенатора повторше тај усклик.“

Затим рече Рујер ово: „Поводом врло обилних догађаја нехтедох пропустити, а да одма сенат не сазовем, и ја предлажем, да се сенат за перманентан (трајан) прогласи. (Да, да!) Ја вам нисам спробиштио, који су то догађаји... они су вама свима познати. Ми морамо вазад причегаћи закључке законодавног тела; међутим ћемо се договарати, и ја се тврдо надам, да ако пред сенат стигне у ноћношњој седници законодавног тела учињени предлог (о свргнућу Наполеона и његове династије), да ће га сенат једногласно одбациати. (Већина сенатора: Дабоже!) Сад се баш у законодавном телу већа. Исчекујем извештаје од њега и предлажем сенату, докле они нестигну, да се седница прекине. То се прими; сенатори се прикупе у равне групе и одлучују се живо диспутати. Докле се таке прилике у законодавном телу и сенату догађале, дотле је по друмовима Париза врло бурна, али као што се видело без капи крви револуција развијала. Грдне гомили светине са врвним барјацима и ускликом: „Живела република!“ јуриле су кроз улице. На главној стражи буде народна гарда приморана, да царског орла с чаква поскида. Неки жандари и варошки полицајци беху нападнути и злостављени. На зданијама јавних званија и магацина царски грбови и медале са попрсјем царским здерани су и уништени били. Већ око 1 часа после подне у другим редовима журила се народна гарда са голим бајонетима преко Булевару у законодавно тело. Они идоше без икакве вике и у реду — поздрављани од мимопролазећи. Само какад се зачуо усклик: „Дале с царством! Живела република!“ Тиљерије беху затворене и јака војена одељења у двору и у башти намештена. И пред законодавним телом стојала је многобројна војска и преко моста „Конкордија“ видле су се депутације, где се са тробјаницама крећу. Штатуа вароши Штрасбурга на хоћку тржишта „Конкордије“ и улице „Риволи“ беше венцима искићена и од многе светине поздрављана.“

Извештаји „Патрије“ допуну до 2 и по часа после подне и јављају: „Знатан део светине попео се на степение палате бурбошке преко пута моста „Конкордије“, и махао шеширима и довикивао осталој сакупљеној светини: „Свргнуће је изречено! Овамо! Овамо!“ После неколико тренутака пређе мост остала светина и продре у палату и у дворану законодавног тела.“

престо, воде, истина не стају за један дан неколико десетина хиљаде људи живота, као код Сарбрикна и Меца, али не да се порећи, да ти ратови вуку за собом неизмерну моралану штету. Човек је екрв и скров друштвена животиња, као год пчела и мрави; па шта би било, кад би се пчеле међу собом завадиле и свака за себе хтела да живи? Мешање фамилија једне с другом доноси свакој не малу моралну хасну. Ни једна кућа није подрпела ову мудрот Соломонову, ову науку и све врлине, него свака има својих врлина, као и својих мана. Мешањем и узјамношћу учи се једна кућа од друге добру, измењивањем мисли и гледећи очима оно, што је у другој кући друкчије и боље. Ово нарочито важи за доду, кад долазе у различне туђе куће.

Чудновато је и немилостиво, што та неслота баш у ово доба влада, кад се највише ради на еманципацији женскога света. Иде се на то, да се женским даде право, да буду са мушкима равноправне, да могу у свима круговима делати, све позиве отправљати. Па шта ће бити, ако се та друштвена неслота еманципацијом унесе и у оне кругове и позиве, где је до сад није било?

Штала на страну, али неслота је за нас баш сасвим изливна ствар, прави је луксус за наш народ и ми би могли и без ње бити, макар што смо Срби. А особито сад у ово време, кад је и хапа и врана на нас устала:

После омањег одпора, који су чувари дворашта и страже нагрнулој светини давали, помоћу заступника левицара Штенакера, унаду гардаши са осталима са усклицима: „Живела народна гарда! Живела република!“ у предсобја дворане, па напоследку и у саму дворану законодавног тела. Око пола 4 часа беше дворана још скоро правна. Говорнице се напунише у једном магновењу светине. И на њима се одпоче жива и страсна распра водити; заступници, који су мирно улазили, жестоко су интерпеловани бивали. Шнајдер заузме председничку столицу, и узалудно се трудио, да мир поврати. Гамбета и Кремије укажу се у исто време на говорници и први је приклињао побуњенике, да се мирно владају. „Ваће ће жеље тим сигурније и извесније испуњене бити, чим комори допустите, да може слободно већати.“ Ова опомена само је моментаног успеха имала, јер чим су говорнице светином препуњене биле, продре суверени народ са дивљом виком у саму саборницу и заузме просцорију иза посланички клуца.

Више чланова левице, заступници Дорајан, Жирод изгледаше доста шаљиво, кад покушаше да вика и наред угуше, кад наједанпут ступи Паликао у салу с шеширом у руди прашен од неколико чланова деснице. Нова вика са удвострученом снагом подиже се; на пољу се чуло жестоко лупање на капијама, густ облак прашице распростре се по дворани, председник се покрије. Паликао и чланови левице уклоне се; они се још једанпут укажу, да би се сасвим за повратак одлучили. Једва се напоследку учини полукруг у саборској дворани, која је са свију страна грдно светином по дво, рипшима опколена била. Народни гардаши, мобилна гарда и кауцлије, све је то измешано. Бадава се упуњао заступник Цирол наговарајући светинау, да саборску дворану остави и чланове већине саборске на своја места доведе. Жил Фавр пошло се на говорницу, и пође му за руком, да га за неко време слушаху. „Никаква насиља“, викну он повређен у своје родољубивом чувству: „Иштедимо наше оружје за наше непријатеље, и паднимо до последњег човека, али у овом је тренутку оном свега нужна слога и јединство, а то је једини узрок, зашто ми републику не прогласујемо. Затим настану бурна прекидања, и са удвострученом снагом завори се вика: „Да, да, живела република! Виковници те вике појуре на говорницу опколе Жил Фавра и хтедоше га, као што се видало силом с исте уклонити, да неби само он што против републике рекао, на челу које ће после по часа стојати.“

Докле се ово догађало, остави председник своју столицу. За истом стојашу дванајесторица народни гардаши; један тренут, за који се вика утишати није могла, побуди једног народног гардаша, да вазвои са председничким звоном. Ипак се светина сваки магновењем прикупљала више и више, и наскоро буду сва заступничка места заузета, на којима су само још неколико чланова левице седели.

Тако је било до три часа после подне. Наједанпут зачу се усклик: „Живео Ромфор! У Сач Пелаж! У Сач Пелаж! да га доведемо.“ Вика је била неописана. Некоја, који су у саборску дворану ушли дочепају се пера и хартије посланика и почеше писати; други, који су говорнице заузели били, отворе ормане и столове саборски бележника и бацаше на главе сакупљене светине у истима нађене списе. Један народни гардаш непрестано је са председничким звонетом звонио. Светина је викала посланике, али ни једног више у дворани не беше. Наједанпут се зачу бурна вика: У ва-

политично нам је биће неосигурно и худо, расцетиасмо у толике земље, од којих незнаш која нам је немилостивија маћеха: Турци поступају с нама турски; Мађари мађарски а Хинези хинески! Још ако ћемо бити међу собом неслоти, било у јавном било у приватном животу, онда смо сами себи и Турци и Мађари и Хинези, и онда би нас требало све у топ, или по најновијем журналу у Митрељеу стрпати, па пребациати преко атланскога океана у Америку, — да се у Америци учимо и слови и вредноћи и сваком добру!

Од мене би врло негалатно било, кад би говор овај и даље продужио, јер би тиме вређао нестрпљење поштосавних госпођица, које нису вечерас дошле овамо да слушају придику, него да се забављају, а нарочито у храму Терпсихоре, музе играња, и да у уживању томе забораве на неколико часова све светске бриге, као: француско-пруску, поремећену европску равнотежу, замршеног Наполеона, источно питање и худу судбину свога народа. Али то им нико не може замерити, јер ће оне сутра (наравно кад се најпре исплавају) тим обилније мислити о лепшој будућности српској, и тим већу бригу обратити на — звоје хаљине и „пониале“, „шињоне“ и „браслетне“, тим више, што као што рекох, немају више очекивати да се Паризлије за њих брину, јер они сад незнају где им је „глава.“

Само још нешто.

рошку кућу, у варошку кућу! и саборска дворана почела се правити.

Међутим, кад је председник Шнајдер оставио саборску дворану, чланови законодавног тела повукли су се у председничку собу, да би свој насилно прекинути рад продужити могли. Па дневном је реду било питање о конституирању нове владе. Један члан левог центриума тврдио је, да комора није опунотомљена, да о каквој новој државној форми већа и решава; неће ли се, да се сувереност народна повреди, то се треба онда само на избор једног одбора ограничити, који би предузео мере, да се ред одржи и земаљска обрана уреди. Ова је мисао вољно примљена. Али на вест, да су чланови левице већ у варошкој кући привремену владу изабрали и поставили, буде заступницима Гревизи, Лејевр-Понталу и Гарнију-Шажу наложено, да с овом у свезу ступе и с члановима левице споразуму се о начину заједничког рада. Ово се догодило одприлике око 6 часова после подне.

Ивасланици законодавног тела буду уведени у дворану варошке куће, у којој су заступници левице, сви посланици Париза, на окупу били, да овима повољ свога ивасланства опробиште. Жил Фавр узме на себе да у палати бурбошкој одговор владе у варошкој кући ивасланицима јави. Он изјави ивасланицима благодарност на готовости, коју тиме показаше, да су вољни владу потпомогати, али уједно изјави, да ово подпомогање никаква успеха неби имати могло. Разрешење законодавног тела већ је декретом наређено. На које се ивасланици законодавног тела поврате натраг, докле у варошкој кући сакупљени заступници парижки — осим Тјера — своје конституисање као привремене владе народу објаве. Заступник Араго буде за парижког градоначелника наименован.

То су догађаји, кои су се 23. авг. у Паризу збили.

Нови Сад 3. септ. Данас се отвара редовна главна скупштина Матице Српске у Новом Саду, у којој ће се по програму предузети следећи предмети за редовну главну скупштину Матице Српске 3. (15.) септ. 1870.

1. Оверовљење пријављених чланова.
2. Председник поздравља и отвара скупштину.
3. Избор председника.
4. Примљење нових чланова.
5. Избор потпредседника.
6. Избор управљајућег одбора.
7. Постављање часника матичних.
8. Постављање благајника матичних.
9. Предлог књижевног одељења о члановима за књижевно одељење.
10. Књижевно одељење предлаже итомце за токелијан завод.
11. Књижевно одељење предлаже питомце за дементровићеву стипендијску вакладу.
12. Предлог књижевног одељења о распису стечаја за два упражњена места у јовановићеву стипендијску вакладу.
13. Предлог књижевног одељења да се повиси стипендија токелијанским питомцима у Бечу.
14. Предлог књижевног одељења да скупштина у начелу изрече, да ли да се токелијан завод у досадањем свом стању задржи или не.
15. Предлог књижевног одељења, да се место надзорничко само привремено попуни.
16. Управљајући одбор подноси рачун за г. 1869-70.
17. Управљајући одбор о изиђвању матичних куће у Новом Саду и токелијаног завода у Пешти.
18. Управљајући одбор предлаже да се подигну камате на главно.
19. Извештај главнога ешикала о стању парница.
20. Управљајући одбор о расправљењу заоставина Петра Костића.
21. Проглас награде досуђене дру Јовану Турману за превод димостенових филипика.
22. Књижевно одељење предлаже награде за рас-

Ми смо вечерас показали леп знак српске слоге. Само што нас је одбор на малом командићу хартије позвао, да се вечерас на реч две састанемо, и да по обичају, који је још из старог митологајског доба на жалост чак и до денегнајстог века застао, који пут се у „валцеру и трамблану“ окренемо, а ми се сви сложао и драговољно томе позиву сво одавасмо. Па ко онда сме рећи да нема међу нама слоге? Човек какав је у малим и незнатним приликама, такав остаје и у великим и важним случајевима, те по томе ја сам уверен, да би се ми и онда сложено и драговољно скупили, кад би нас други какав важнији „одбор“ позвао, на оруги какав важнији „окуп“, где би се други важнији, „валцери и трамблани“ играти имали! Где би Јовановићев „Анђео Срба“ изишао не у поети него у истини, држћи грб српски у руди и позивајући окупљене на збору:

„Да свако у час потре,
Сви други' жеља рој,
Да рекне: Све је ништа,
Једно је народ мој!“

Завршујући моје речи не могу да не кажем: Живило све што је српско и честито! Дај боже да имамо каде и забављати се у братскоме друштву, а и обилно радити на корист роду, којег смо синови и кћери!

Живило наш народ!

И. О.

пис. 23. Книжевно одељење предлаже награде из фонда матичног за г. 1871. 24. Книжевно одељење предлаже буџет из фонда на-киног за г. 1871. 25. Управљајући одбор предлаже да се прода текелијина кућа у Араду на угљеном тргу. 26. Управљајући одбор предлаже молбу послуживнику у текелијини заводу ради повишења плате. 27. Избор одбора за оверовљење скупштинског записника.

— Из прегледа фондова скупштини под-писаног за сад саопштавамо своте имања по-једини фондова:

I. Фонд „Матице Србске“. Имање износи 108.185 фр. 2%. Дуг због купљене куће 43.691 фр. 20 н. Чисто имање дакле 64.493 фр. 82% н. Осим тога у магацину у књигама 6.400 фр. 50 н. У комисијама и вересијама 4.762 фр. 53 н.

II. Фонд Саве Текелије 333.800 фр. 46 н.

III. Фонд Павла Јовановића 36.678 фр. 51%.

IV. Фонд Јов. Наке Вел. С. Миклушког 16.754 фр. 82%.

V. На подизање споменика В. С. Караџићу 588 фр. 90 нов.

VI. На оснивање правне академије у Но-вом Саду 3.280 фр. 96 н.

ТЕЛЕГРАМ УРЕДНИШТВУ „ЗАСТАВЕ.“

Флоренција 31. авг. (12. септ.) Прокла-мација на Римљане уверава, да им војска та-лијанска доноси мир, а не рат. Талијанска војска ступа напред Риму без узнемишавања.

Флоренција 1. септ. Краљевска војска по-сле незнатног одпора заузела: Б. Витербо, Фро-вионе, Гронето, Чивита Кастелана, и даље ступа Риму. Папа остаје у Риму.

Париз 1. септ. Кромиде наименован је за заступника владиног у Тур-у. Сенар је са ван-редном поручком послан у Италију. Португал-ска је признала француску републику; Пруси појавиле се пред Бидом, Корле-Пон, Траси и Левал. Троши је држао велики реви. Мост и Соњи код Креља разкинут је, раскидање други одлажу.

НОВИЈЕ.

Париз, 31. авг. (Владини извештаји.) У суботу васцели дан нападаше Пруси поново на тврђаву Тул; али су нападачи одбијени и све њихове батерије ућуткане. Пруси претр-пише знатне губитке; 10.000 војника постало је за даље ратоване неспособнима. — Верден одбио је поновљену понуду на предају. — И тврђава Монтмеди одбила је поновљен нападај. — Пруси сада стоје у Мо и Гриси и при-ближују се Ноази.

Париз, (истог дана.) Јуче позиваху Пруси Сенар на предају, заповедник града одговорио је, да ће радије заједно са градом у ваздух проинути, него да се преда; становништво одобрило је тај одговор. Кад су пруски улани покрај града пролазили, поздрављали су из града пушкама. — По једном извештају „Електера“ влада ће остати у Паризу, само ће се министар правде преместити у Тур.

— Париз, 1. септ. Пруски улани при-спеше јуче око подне у Провин и јавише, да ће истог дана 20.000 пруско-немачки војника стићи. — Наскоро затим стигаше Пруси у Шарлемон. — У Траси и Левалу јавише за пруске улане. Данас се очекује одговор краља пруског Вилхелма. — Бивши министар Сенар изаслат је у ванредној мисији краљу талијан-ском Виктору Емануилу.

— Пред американским посланством била је јуче с вечера велика демонстрација. Заступ-ник американски Валбурне рекао је: Помоћ Америке француској републици осигурана је; он је тога мњења, да у погледу американски одношаја према осталим европским силама, Фран-цуска по својој удаљености мора више на мо-ралну нежели физичку помоћ Америке рачу-вати. Валбурне на захтевање пуномоћја, да може између зараћених сила посредовати, до-био је од американске владе овај одговор: Сваки је корак у садашњим околностима узалудан, по-чем Визмарк у овом моменту сваку интервен-цију одбија. — Португал је признао францу-ску републику.

— 31. авг. одпутовао је Тјер у важној мисији у Лондон, одатле ће у Петроград, а отуда у Беч. — Поштански пароллов „Гангес“ стигао је истог дана у Марсел, да паниче зуаве и остале његове војнике пренесе у Чивита Вешују. — Заступници Лијон, Олосага и Нигра изјавили су, да ће остати у Паризу.

Берлин, 1. сеп. „Штацанцајгер“ обнаро-довао је званичан извештај о преговору Визмар-ковом са Наполеоном. Последњи је захтевао поспешније услове предаје, Визмарк је одбио и после кратког разговора приметио: Сада само располаже војна снага. Наполеон је захтевао да обезбужање француске војске обави се на белгијском земљишту, Визмарк је то одбио. Наполеон рече, он осуђује рат на који га је против његове воље јавно мњење нагонило (!). Вилхем је примио Наполеона тек пошто је акључена била предаја. — Исти је лист про-

рачунао ратне трошкове пруско-немачке, и вели да би по уквашеном рачуну Француска имала да плати 4930 милијона франка. — Губитак Бавараца код Седана износи 237 официра и 4945 војника.

Берлин, (истог дана.) (Званично.) Твр-ђава Леон предала се 28 авг. 6. дивизији пруске кавалерије; после закључене предаје посела је Цитадели 4. компанија 4. ловачког батаљона; кад је последњи гардаш мобилне гарде исту оставио био, подпале Французи магацин с ба-рутом, овај проне у ваздух и ужасну штету причини у Цитадели и вароши. Херцег Вилхем мекленбуршки равен је, 95 ловаца и 300 мо-билни гардаша остале које мртви, које рањени.

Флоренција, (истог дана.) Званично но-вине јављају, да су пашине војене трупе на-пустиле Терасину. Краљевска војска примљена је у Витербу са бурним одушевљењем, која је без капи крви, исто место посела и 25 п. војника заробила. Предетражу ђенерала Ка-дорна пред Чивита Кастелана дочекаше Зуави пушкама, на које тако исто одговори краљевска војска и после једног часа боја преда се пашина војска. — Венерал Аиџелти посло је Фро-вионе, које је пашина војска напустила. Ди-визија Баксо посела је Корасто. 4. војени кор пошао је јуче око подне правце на Рим.

— Из Загреба јављају, да је у брибирском округу бухнула побуна, што је велики судица Акдрти преко своји жандара позатварао више опозиционарни Винодолски општинара.

ПРИПОСЛАНО. *)

ЗЕМУНСКОМ „РЕПУБЛИКАНЦУ.“

Развијајући своју „республиканску“ дела-телност на земунској обали, под заштитом во-јеног закона, Драгиша Станојевић додеја старим неистинама нове, да би пред Србским светом опр-нио своје име. У „Народном Пријатељу“ нема чему он непристаје, да би ме као „монар-хисту“ и „династијаша“ представио.

Које је стадо до суда о мени на политичном пољу, тај ће ме судити по мојим делима, а не по језику Драгише Станојевића. Рађа моја на поли-тичком пољу јавно је позната; а ја са отвореним лицем стојим пред судом народног мњења.

„Ја на вас нисам ни викао због ваше јавне, већ због ваше тајне радње,“ одговара Драгиша.

А зар није тај исти Драгиша изречно казао о мени: да ја у Француској журн алистици владу браним? На кад је он изрекн на моју журнали-стичку радњу беду бадио, одкуд може данас ре-ћи: „Ја на вас нисам ни викао због ваше јав-не радње.“? Ваљда још и то му треба дозна-вати, да журналистика није тајна, него је јавна радња! Он признаје, да није у стању показати ни једну вистину из Француских листова којом би пот-врдио што је противу мене казао. Е па како је могао онда онако безочно подметати ми журнали-стичке послове, о којима ја никад ни смевао нисам, и којима он нигде трага на јавности не налази?! Зар се тако служи јавној истини пред „старим ђацима“ својим?!

Кад се Драгиша довија да би наметуо свету веровање, као да би ја могао писати у листовима, који њему познати нису: он тиме осведочава само, да је способен тврдити и као позитивну истину проповедати и оно: што му никако познато није, о чему никаква уверења нема. А кад је за то спо-собан, ја питам људе од истине, питам Србе од ка-рактера: Заслужује ли такав човек да му се ве-рује?!

Драгиша је уице у свој разговор и једнога странаца који, колико га ја познајем, није заслужио да се онако неистинито спомене, као што је у „На-родном Пријатељу“ почашћен. Тај странац јесте г. Жил Барни у Женеви.

„Ви сте били — говори мени Драгиша — код председника лите“ (за мир и слободу), на настава: „Знаете шта ми је о вама рекао: г. Јовановић није као што је био. Некако ми се сад не допада. Био је код мене само један пут, а сад чујем да је већ отишао у Лозану.“

То је неистина јавну је само Драгиша био кадар смислити и казати. Ја сам био у Женеви само један дан, а не два, као што он вели. Са Барнијом учи-нио сам ближе познанство још 1865. у замку Боа-сија, где смо једног летњег вечера обојица код Ис-кандера Герцена познати били. Пре него што сам прелетос у Женеви био, ја сам ступио у писмену свезу с њим, те је он унапред знао, да ја уз пут у Женеви долазим. Кад смо се састали, казао сам му првом речи, да остајем у Женеви само један дан, и он је са осталим пријатељима похитао, те смо тог дана свршених посао, ради кога сам ја тамо био. Какав је то посао, ја нисам дуван казивати Драгиши. Доста му је знати оволико: Барни није могао никакво казати о мени: „а сад чујем да је већ отишао у Лозану,“ јер ја сам из Женеви у Лозану отишао баш заједно са самим Жилом Барнијом, што ће посведочити и ђенерал Воссак (такође члан лите), који ме је на полазу из Женеви допратио до жељезнице, где нас је Барни дочекао. Ето како се Драгиша на свакој речи у неистини хвата! Он вели да пишмо Бар-нију; а ја одговарам, да ја имам важнија посла са Барнијом, него што ми било стеришава Драгишине неистине. А тврдо сам уверен, да од свега што Дра-гиша о Барнију прича, ништа није истина. Нека му он пише, на нека ми његово оригинално писмо по-каже; ако то потврди Драгишину реч, онда ћу се ја тек са Барнијом о томе разговарати.

Што се тиче „тајне“ радње, ништа лакше него подметати другозем свакојаке улоге на ономе пољу, где никаква контрола није могућна. Не, Драгиша Станојевићу, неважична „тајна“ поље, кад си се на јавном (журналистичком) у неистини ухватио.

*) Ово припослано примио смо били још пре конферениције о начину међусобног препирања, и по томе дати ћемо места и сличном одговору у подобној обширности; на онда ћемо крај учинити таким препирама. У.)

Та који си у стању био о јавној радњи неистину говорити, одкуд заслужујеш, да ти се верује онде, где ти ништа не смета, да кажем протучу другог све што ти само на уста дође? Но да ти допустим, најпосле, да си мајстор у „тајној“ радњи: како и једног дела „тајног“ којим би могао оправдати твоје потварање противу мене? Гола предпостав-љања и правне софизме нису никакви докази. Кад би се тек по предпоставкама и софизмама о дру-гима судило: онда како тога светла образа, коме неопштена уста неби могла подмегути „тајне“ це-ли и послове?

Слободно Драгиши штогод хоће и даље о мени и противу мене писати; а ја једном за свагда ка-жем: да ћу ја без спотицања корачити напред у радњи за слободу и народ, а нећу се никад дати забунити у томе од оних који се неистином као о-ружјем противу мене служе. За такве ја имам са-мо једну реч као одговор, а та је: да презирем ниско отоварање њихово. Ето зашто ја и са Дра-гишом нећу више никаква разговора да имам, на ма шта он на мене потварао. Нека се извиђе достој-но на суду јавности противу мене, па ја ни једну реч савестне и разложне критике без одговора о-ставити нећу. Личне грђе и злобе сита је и пре-сита наша читајућа публика; али је жељна научна и братска разговора. На пољу науке и братства и ја стојим готов да дам рачуна о себи и о сво-јој радњи, ако би на том пољу изазван био. Иначе, и олет велим да презирем сплетнашка нападања, и да их неустојавам даљег одговора.

Међу небројеним измишљотинама које је у „При-јатељу у Народном“ противу мене просуо, Дра-гиша Станојевић вели, да сам ја „пред одлазак у Париз хиљаду дуката цесарских раз-менуо у банци у Новом Саду.“ За доказ томе он се позива на „неке сауреднике Заставе,“ и „међу осталих на г. Милана Ђорђевића и г. Сав-ковића.“

Ја сам већ казао да такве као што је Драгиша Станојевић неустојавам разговора, и остајем при томе. Али кад је реч о сауредницима „Заставе,“ и позивце о Милану Ђорђевићу и о Св. Савковићу: онда ја позивам те људе у име поштења Србског, да јавно кажу је ли истина што Драгиша о њима вели, или није. А да је недостојна измишљотина оно што се мени подише, о томе се сваки прија-тељ истине најбоље може уверити у Новосадској банци, на коју се моји оладачи изречно позивају.

Никада ја, ама никада ни стотину, а како-ли хиљаду дуката у банци Ново-садској променуо нисам. Ето банке на нека истину каже.

Драгиша непрестано удара на то: да сам ја си-рома. А зашто сам ја сиром; а одкуд је он богат?! Савестан одговор на та питања раз-јаснује најбоље подмет оних којима мене ударају.

Имам-ли ја с киме какве политичке свезе, било би детињасто и јавно каже да се о томе јавно го-вори; о чему се лако говорити може, то су дела моја на политичком пољу.

У Новом Саду 26. септембра 1870.

В. Јовановић.

Трговина и обртност.

Пешта, 30. авг. (11. септ.) (П. Живк. и друг.) Вести са страни пицаја јављају слабу радњу, и по-даље цене, наиме из Енглеске, јер их Америка и Русија где је жетва врло добра била, са раном снаб-девају. Рађа са шеницом била је на нашој пицаји прошле недеље због слабог куповања и извоза врло незнатна, цена је са 25 н. пала, и при промету од 100—120.000 мер. белџијско:

Шенице, 88 фун. ц. ц. по 5 ф. 60—80, 87 ф. по 5 ф. 50—65, 86 фун. по 5 ф. 30—50, н. 85 фун. по 5—5 20 н. на три месеца, 84 фун. по 4 ф. 60 до 75 н. 83 фун. по 4 ф. 20—40 н. 82 фун. по 4 до 4 ф. 20 н. каса.

Наполица од 4 фор. 80—4 фор. 70 н. по ц. ц. за септембар и октобар, каса.

Ражи, слабо се тражило по каквоћи по 3 ф. 15 до 3 ф. 25 н. по 80 ф.

Јечам, добра пиварска роба 2 ф. 50—75 н. сред-ња 2 ф. 25—40 н. за рану 2 ф. 10—25 н. по 72 ф.

Зоби, много доведено, слабо се тражи, по какво-ћи по 1 ф. 70—1 ф. 85 н. по 50 ф. Термини су сла-би са 1 77—78.

Кукуруза мало има цена се између 3 ф. 75 и 3 ф. 85 држи по ц. ц. каса. Нова роба за мај и јуни 1871, плаћа се са 2 ф. 55,—2 ф. 60 н. по ц. ц.

Маст се тражи, варошка роба 39 и по—40 стра-на боља 37 и по—38, лошја 36—36%, заједно са буретом по бечкој мери.

Сланина на ваздуху осушена страна роба 34—36 фор. овдашња у оваку осушена по 42—44 ф. по беч-кој мери.

Репица, по 15%, —15 и по банатска по 14 и по до 15 по 150 ф. бечке мере мерица.

Проја радо се купује са 2 ф. 35—2 ф. 55 по 82 ф. бечке мере.

Шилње су цуђене за 10 и по ф. за октобар и новембар, купана нема.

Пешта, 1. септембра. Данас имадоше врло сла-бу продају на нашој житној пицаји. Шенице беше доста, али слабо се куповаше. Обрт је изнео 12000 мерова. Јечам се тражио и по сталној цени прода-вао. Остала рањ врло се слабо продавала по утвр-ђеним ценама. Цене су биле ове: Шеница потијска: 87 фун. по 5 ф. 47 и по н. 88 фун. 5 ф. 63 н. 86 % фун. 5 ф. 45 н., 87 фун. 5 ф. 40 н. Банатска 87 и по фун. 5 ф. 57 и по н. Пештанска: 86 фун. 5 ф. 32 и по н. све на три месеца исплаћивање, 83 и по фун. 4 ф. 40 н. на каси. Столно београдско: 85 и по фун. 5 ф. 25 н. на време и све на цолске цен-те. Раж 79—80 фун. тешка 3 ф. 25 н. на каси. Јеч-ам 72 фун. 2 ф. 80 н. и 2 ф. 22 и по н. обоје на три месеца и све на цолске цене.

Бура од 3. сеп.

Кр. дукати — — — — — 5 88

Сребро — — — — — 122.75

ОГЛАСИ.

Стечај.

У Меленци установљене су две нове четврти срп. нар. школе, ради попуњава учитељских места у овим двема школама, са којима је годишња учи-тељска плата од 500 ф. а вр. слободан стан е

зимњи огрев — скопчана, овим се расписује стецај, притемељи се позивају, да своје молбенице са сво-јим доцама, о свршеним наукама и о способности за одржавање учитељског звања у основној народној школи овој црквено-школ. кој општини до 25. сеп-тембра поднесу. —

Из седнице црквено-школског одбора држане у Меленци 23 августа 1870.

В. Поповић у одсуству председника.
зам. перовође. Б. Недељковић подпредседник.

КОНКУРС.

У месту Калазу, изваћеном се у протопрезира-њу Будимском управљена је штација учитељска са којом је плата скопчана и то: у готовом новцу 226 фр. 80 кр., у име појања у први 42 фр. две њиве од 500 квад. фати, 2 хвата дрва и слободан стан, осим тога има још учитељ за свако венчање, укол и парастос по 50 кр.

Простељи, кои би желели ову штацију полу-чити, имају своје, са нужним свидјетелствима саб-девена прошенија, овамо до 30-ог септембра по старом кал. поднети.

У Сентадрии 24. августа. 1870.

Консисторијум вост. прве диоцезе Будимске.

ЖЕНСКИ ВАСПИТАТЕЛНИ ЗАВОД

у Новом Саду.

Дојдућа школока година одпочела се у овом јавном заводу 1. септембра са редовним предавањем. С тога учтиво поново позивају се сви поштовани родитељи и старатељи који своје кћери даљем изобразноју посветити же-ле, да изводе благовремено код подписане у правитељке пријавити се.

У поменути завод примају се ученице без разлике вероисповести.

Сваки родитељ или старатељ, који у овај женски васпитатељни завод своје дете повери-ти жељи, дужан је сведочбу од последње школ-ске године или од приватнога учења свога де-тета код подписане управитељке показати.

Мени пак као управитељки реченог завода лежати и од сад на срцу, да поверени ми млађани нараштај женског пола цеои оходно у подпуној мери за будући живот њиов при-правим и однегум, а тиме желим то, да по-клоњено ми досадање поверење родитељско још у већој мери задобијем.

Ради подробијег обавештаја упућујем ве-лештвано родитеље и старатеље на програм овога завода.

У Новом Саду 1. септембра 1870.

Амелија Терзића рођ. Моро

управитељка реченога васпитатељнога женског завода. 1—3

На знање!

Ја додуподписати, препоручујем се пошто-ваној публици, да сваковетном сувом и мастном бојом себе молујем, исто тако и позо за мазане радим. Молим да би се што више за позо потражили а ја се са уверењем обавезујем да ћу сваку пошт. муштерију врло јестиво добро послужити и задовољити.

С поштовањем

У Новом Саду 20. августа 1870.

Матија Соколау,

3—3 у кући г. Недељковића на пицаји.

Својевољна продаја.

Два 17 шака мрка пуне крви коња; две беле арапске кобиле, један нов брум (батар), једна стаклена кола, један Фејтон, једна кола за кучирање, две музаре швајцарске краве и више пари нови амова, продају се због пре-сељења у Темишвару, Josefstadt Nr. 255.

3—3.

Продаја пољског добра.

Имам веома угледно пољско добро, не далеко од Београда, тако звано „Кржево,“ са сам рад, због из-весних околности, да га продат. Оно је у простору 300 лацаца земље, од којих је од прилике 200 ла-цаца под родном шумом, а остало је ливада (пос-ред које тече бистар поток) и орања. На истом је добру кућа од тврдога материјала са 3. собе, кујном и подрумом.

Ко је купац нека се јави мени или моме заступ-нику г. Арону Нинчићу адвокату у Београду, пис-мом или лично, најдаље до десет дана од дана по-следњег огласа.

Услови су веома пробитачни.

У Београду 25. августа 1870 год.

Драго Брџић, трговац у Београду.

ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА.

П. Пиље

у Сомобру

потребује два помоћника, старијег и млађег. Кои би воље имали места заступити, нека се што пре пријаве. 4—5

Оглас

У моме подруму у Вуковару имам на про-дају четири хиљаде акова планинска срем-ска вина беда, шилера и прна од најизвр-није каквоће. Вино је онајвише од г. 1862. 1863. Цена је према особитој изврности у-мерена, а продајем га или на цео квантум или на бурад, која су најмања од 60 акова.

У Вуковару 1. августа 1870.

АНТОН КНОЛ.

5—6